

Kontrol Sayfası (Control Sheet)

Sadi Evren SEKER

Istanbul Medeniyet Üniversitesi, Yönetim Bilişim Sistemleri A.B.D. İşletme Bölümü

academic@sadievrenseker.com

Kalite çalışmalarında sıkça kullanılan diğer bir araç ise kontrol sayfasıdır. İngilizce literatürde check sheet veya sayı tahtası anlamına da gelen tally sheet olarak geçmektedir*. Bazı kaynaklarda ise kontrol listesi (check list) ile birbirine alternatif olarak kullanıldığı görülmektedir.

Kontrol sayfalarının amacı uygulama sırasındaki hataları azaltmak ve istatistiksel değerler elde etmektir. Örneğin bir uçağın uçuş öncesi kontrollerinin yapılması sırasında unutulmaması gereken maddeler bir kontrol sayfası olarak hazırlanıp kontrol personeline verilir. Personel kontrollerini yaparken bütün maddelerin üzerinden geçeceği için herhangi bir kontrolün unutulmaması sağlanmış olur. Benzer şekilde bir kontrolün birden fazla kişi tarafından yapılması durumunda bu kişiler arasında iletişim aracı olarak da kullanılabilir. Örneğin bir havuzun kimyasal dengesinin kontrol altında tutulmasını istiyor olalım. Bu durumda havuzun kimyasal değerlerinin ölçüldüğü ve eksik olduğu durumlarda ilgili kimyasalların havuza uygulandığı bir kontrol sayfası hazırlanıp belirli zaman aralıkları ile havuzun kontrolleri yapılırken ilgili personelin daha önceki kontrolleri görmesi, kimyasal uygulamalarını izleyebilmesi hatta hangi uygulamayı kimin ne zaman yaptığını takip edebilmesi ve buna göre anlık karar verebilmesi mümkün olmaktadır.

Yine kontrol sayfasının bir diğer uygulama amacı da istatistiksel veriler toplamaktır. Örneğin bir hastanedeki hasta çeşitliliğinin sayılması için, hastaneye gelen bütün hastaların sayılması, gelen hastaların hangi grupta olduğunun belirlenmesi ve ilgili gruba birer işaret konularak daha sonra istatistiksel sonuçlara ulaşılması mümkündür.

Kontrol sayfalarının amacı, hızlı bir şekilde kontrollerin yapılmasıdır. Yani sahada herhangi bir amaçla çalışmakta olan personelin en az zaman harcayarak daha önceden üzerinde emek harcanmış, detaylı bir şekilde düşünülmüş kontrol sayfasını hızlıca doldurması ve dolayısıyla hatayı en düşük seviyeye indirmesi ve aynı zamanda daha sonraki kalite çalışmaları için çok faydalı olan saha bilgisinin toplanması kontrol sayfalarının ana amacını oluşturur.

Gözlük	Camda Çizikler	Gevşek Vida	Ön Blok Hatası	Sap Hatası	Plaket Hatası	Köprü Hatası	Kılıf Hatası
17/08			√√	√		√	√
18/08	√√√				√√√	√	√√
19/08		√√	√	√√		√	

Örnek olarak, bir gözlük firmasının üç günlük sipariş teslimleri yukarıdaki kontrol sayfasında gösterilmiştir. Teslim alınan gözlükler üzerinde yapılan incelemede çeşitli hatalar bir sayfa halinde hazırlanmış, bu hatalara rastlanması durumunda, daha önceden hazırlanan bu sayfa üzerinde işaretlenmiştir. Gözlüklerin teslim alınan partilerindeki hataların istatistiksel olarak çalışılması bu şekilde mümkün olmaktadır.

Genel olarak kontrol sayfalarında, aşağıdaki özelliklerin bulunmasında yarar olmaktadır:

- Kontrol sayfasını kim doldurmuştur?
- Kontrol sayfasındaki her bir işaret ne anlama gelmektedir (bir adet ürün mü? Bir adet koli mi? Bir kolideki rast gele bir ürün mü?)
- Kontrol sayfası nerede doldurulmuştur? (satış dükkanında, gümrükte, fabrika çıkışında, v.b.)
- Kontrol sayfası ne zaman doldurulmuştur? (günü, tarih saat bilgileri veya bağlı olay, mesela gönderi öncesi, rafa yerleştirilmeden önce, satış öncesi gibi)

Kalite çalışmaları için kritik olan yukarıdaki bu bilgiler ışığında, yukarıda hazırlanmış olduğumuz kontrol sayfasını aşağıdaki şekilde güncelleyebiliriz.

Kontrol Yeri: İstanbul Şube Girişi									Kontrol Şekli: Koli içerisinde birer örnek alınarak.								
Tarih	Camda Çizikler	Gevşek Vida	Ön Blok Hatası	Sap Hatası	Plaket Hatası	Köprü Hatası	Kılıf Hatası	Günün Nöbetçisi									
17/08			√√	√		√	√	Ali Yılmaz									
18/08	√√√	√√	√	√√	√√√	√	√√	Ahmet Yılmaz									
19/08						√		Veli Şeker									

Yukarıdaki kontrol sayfasından, ayrıca her şube için birer tane daha hazırlayıp her şubenin girişinde yapılması halinde farklı konular için de aynı bilgiye ulaşmak mümkün olacaktır.

Hazırlanan bu kontrol sayfasından Kaori Ishawaka'nın kendi eserinde de yer alan aşağıdaki sonuçlara ulaşmak mümkündür*:

- Sürecin olasılık dağılımının şekli hakkında fikir sahibi olunabilir
- Problemlerin tipine göre sayılması mümkün olur
- Problemlerin konumuna göre sayılması mümkün olur.
- Problemlerin sebeplerine göre sayılması (kişi, makine, teslim tarihi, teslim şekli v.b.) ve balık kılıcı diyagramı gibi diğer araçlara bilgi sağlanması.

Kontrol sayfaları aynı zamanda literatürde kontrol listesi (check sheet) olarak da geçen listeler yerine de kullanılabilir. Bu sayede unutulması engellenmek isteyen işler veya süreçlerin sahada takibi kolaylaştırılmış olur.